

Амма улуунун Сулбаччытаабы “Чычып-чаап” оҕо саада

Улахан, бэлэмнэнии бөлөх оҕолоругар аналлаах

Саҥа дьыллаабы аралдьытыы сценарийа.

**Темата: “Күлүмүрдэс симэхтээх күөх харыйа тула,
Саҥа дьылы үөрэ-көтө көрсөбүт.”**

**Бэлэмнээтэ:
Рязанская Н.К., пед. стаж: 26 сыл,
үрдүк категориялаах иитээччи.**

2023 сыл

Улахан, бэлэмнэний бөлөх оюлоругар аналлаах

Сага дьыллаагы аралдытыгы сценарийа.

Темата: “Күлүмүрдэс симэхтээх күөх харыйа тула, Сага дьылы үөрэ-көтө көрсөбүт.”

Оруоллар:

Тымныы о5онньор

Ниф-Ниф, Нуф-Нуф, Наф-Наф

сибиинньэ о5олоро

Остуоруйа алыптаах дойдутун геройдара

Бөрөчөөн

Ыытааччы:

-Үтүө күнүнэн, күндү кырачаан о5олор,
Убаастабыллаах төрөппүттэр,
«Чычып-чаап» уһуйаан кыһамныылаах үлэхиттэрэ,
Истин-иһирэх ыалдыттар!
Үргэл сулус сирдыттээх
Аранас сулус аргыстаах,
Үрүн туман мингэлээх
Кыыдаан дьыбар арыаллаах,
Күүтүүлээх кэрэ бырааһынныкпыт
Сага дьылбыт тийэн кэллэ до5оттоор,
Сага саргы, үөрүү-көтүү са5аланна!

Илинни халандаарынан сага үүнэр Дракон сыла, 2024 сыл барыбытыгар үтүөнү-кэрэни, или-эйэни, дьолу-саргыны а5алыахтын! Ба5арабыт барыгытыгар чэгиэн туругу, Сага үүнэр сылы үөрэ-көтө көрсүөбүт!
Намылуйар лабаа5ар
Киэргэл бэрдин эринэн,
Килбэчийэр киистэ5эр көмүс дуйу бүрүнэн,
Кыраһыабай бэйэккэн
Кынтайаахтыгы лаглайан,
Күндү алмаас өнгүнэн
Күлүмүрдүү тура5ын.

-Чэйинг эрэ, елкабыт уота ча5ылыччы тыгыый, бүгүнгү бырааһынныкпыттын сандаарыччы сырдатый! (Елка уота холбоно).

1.-О5олоор, этинг эрэ, кыһын түннүкпүтүн ким түүлүнэн киэргэтэрий?
(Тымныы о5онньор),

- 2.-Тымныы оѳонньор ханна олороруй? Хантан биһиэхэ тийэн кэлэрий?(Хоту,тыаѳа олорор),
- 3.-Сылга хас дьыл кэмэ баарый? Билигин ханнык дьыл кэмэй? (Түөрт, кыһын)
- 4.-Хаар хаһан баар буоларый? Сайын тоѳо хаар суоѳуй?(Кыһын, сайын сылаас)
- 5.- Саҥа дьыл көрдөөх үнкүүһүттэрэ кимнээхтэрий? (Остуоруйа алыптаах дойдутун геройдара)
- Дохсун ытыс тыаһынан көрсүѳүҥ, остуоруйа алыптаах дойдутун геройдарын!

(“Остуоруйа геройдара” үнкүүлүүлэр.

Бытааччы: -Оѳолоор, кимнээх биһиги бырааһынньыкпытыгар остуоруйа дойдутуттан ыалдьытты кэлиэхтэрэй?-(Сибиинньэлэр, бөрөчөөн).

-Эниги болѳомтоѳутугар **инсценировка “Үс бэһиэлэй сибиинньэлэр”**

Бытааччы: Олорбуттара эбитэ үһү үс бэһиэлэй сибиинньэлэр: Ниф-Ниф, Нуф-Нуф, Наф-Наф. Күөх сайын күндэлэс күн анныгар көрүлүү, нарылыы оонньоу сылдыбыттар.

(**Сибиинньэлэр ыллыллар**): Үс бэһиэлэй сибиинньэлэр

Биһиги буолабыт,
Үһүөн бииргэ сылдыабыт
Үһүөн бииргэ оонньоубут,
Тра-ля-ля, тра-ля-ля
Үһүөн бииргэ оонньоубут.

(Бараллар бэһиэлэй музыка тыаһыыр).

Бытааччы: Күөх сайын ааһан, тымныы күннэр түһэннэр, кыыдааннаах кыһын кэлэрэ биллэн барбыт.Тыал үрбүт, мастар сэбирдэхтэрэ сиргэ түспүттэр.Онуоха улахан убайдара **Наф-Наф** бырааттарыгар эппит:
-Бырааттарыам дьийэтэ туттуоххайын эрэ, тымныы түһэн эрэр. Онуоха

Ниф-Ниф, Нуф-Нуф: -Ээ суох,суох. Биһиги тонмопсут.

Тымныы кыһын да буоллун
Куттаммаппыт биһиги
Тонмопсут, тонмопсут
Куттаммаппыт биһиги
Һа, һа, һа, һа, һа, һа
Оонньоу-көрүлүү бардыбыт.
(Күлсэ, күлсэ бараллар).

Наф-Наф: Оо, эрэйдээхтэр, сотору кэлиэхтэрэ.Хата мин кирпииччэнэн дьийэ

туттуом. (Ыллыыр): Кирпииччэнэн дьизэ туттуом
Ичигэстик олоруом,
Тымныы тыал куттаабат
Хата бэркэ дьизэ туттуом.
(Дьизэтигэр киирэр).

Ытааччы: Кыыдааннаах тымныы кыһын кэлэрэ биллэн барбыт, тыал үрэрэ
күүһүрдэр күүһүрэн испит.Ниф-Ниф тонон ыбыгыраан кэлээхтээбит.

Ниф-Ниф ыллыыр: Ыччыы-ычча ыччыы-ычча,
Тымныы буолан сордоото
Ыччыы-ычча, Ыччыы-ычча
Тымныы буолан сордоото.

–Бээ, солуоманан дьизэ туттуохха.

Солуоманан дьизэ туттан

Ичигэстик олоруом,

Тымныы тыал куттаабат

Хата бэркэ дьизэ туттуом.

(Дьизэтигэр киирэр). **Нуф-Нуф** ыллыыр: Ыччыы-ычча Ыччыы-ычча,

Тымныы буолан сордоото,

Ыччыы-ычча Ыччыы-ычча,

Тымныы буолан сордоото.

Бээ, талабынан дьизэ туттуохха.

Ыллыыр: Талабынан дьизэ туттан

Ичигэстик олоруом,

Тымныы тыал куттаабат

Хата бэркэ дьизэ туттуом.

(Дьизэтигэр киирэр).

Ити кэмнэ хара тыаба сур бөрө сүүрэн сундулуйар.

Кини эмиэ тонмут, аччыктаабыт.

Бөрө ыллыыр: Уу,уу, уу,уу

Тымныыкатын олуһун

Уу,уу, уу,уу,

Хайаларын дьизэтэй бу?

(Ниф-Ниф дьизэтин тонсуйар).

Аангытын аһын

Аангытын аһын,

Аһын диибин!

Үрэн биэриэххэ үрэллэн хаалаарай?

(Үрэр Ниф-Ниф дьизэтэ үрэллэн хаалар).

Ниф-Ниф чыскайа, чыскайа Нуф-Нуфка куотар.

Бөрө аны Нуф-Нуф дьэтигэр тийэр.

Бөрө ыллыыр: Уу,уу,уу,уу,

Тымныыкатын олуһун

Уу,уу, уу,уу,

Хайаларын дьэитэй бу?

(Нуф-Нуф дьэитин тонсуйар).

Аангытын аһын

Аангытын аһын,

Аһын диибин!

Үрэн биэриэххэ, үрэллэн хаалаарай?

(Бөрө үрэр, Нуф-Нуф дьэитэ үрэллэн хаалар).

Ниф-Ниф, Нуф-Нуф чысыйа,чысыйа убайдарыгар Наф-Нафка сүүрэллэр.

Бөрө ыллыыр: Уу,уу,уу,уу,

Тымныыкатын олуһун

Уу,уу,уу,уу,

Хайаларын дьэитэй бу?

Бөрө Наф-Наф дьэитин тонсуйар.

Аангытын аһын

Аангытын аһын,

Аһын диибин!

Үрэн биэриэххэ

Үрэллэн хаалаарай?

(Үрэр да кыайбат). Өссө үрүөххэ (үрэр)һуу, сатаан үрэллибэт дьиннээх дьэиэ эбит. Айыкка төттөрү тыабар барыһыкпын.

Бытааччы: Сити курдук сүрэхтээх,өйдөөх убайдара Наф-Наф сүрэбэ суох бырааттарын бөрөттөн быыһаабыта үһү.

Үһүөн: Үс бэһиэлэй сибиинньэлэр

Биһиги буолабыт,

Үһүөн бииргэ оонньуубут

Үһүөн бииргэ сылдыабыт.

(Сибиинньэ оҕолоро тахсан бараллар).

Бытааччы:

-Аны билигин Улуу Кытай сириттэн дракон ыалдыттыыр. ("Китайскай" музыканан дракон киирэн ункуулуур).

Дракон:-Дорооболорун кырачаан оҕолор, барыгытыгар быйылгы мин сылым - дракон сыла бары утуену, дьоллоох оҕо саабы уонна сана ситиһиилэри, угус уеруулээх тугэннэри аҕаллын!

Ыытааччы: -Оџолоор, сүүнэ улахан хаатынкалаах, тос-тос тыаһыыр
торуоскалаах ким биһиэхэ ыалдьыттыы кэлиэбэй?

Таайдыгыт дуо?(Тымныы оџонньор) Кини бэлэхтэрин бэлэмнээн биһиги
детсадпытыгар кэлэн иһэрэ буолуо, түннүгүнэн көрүүбүн эрэ.(Оџолор
түннүгүнэн көрөллөр). –Тымныы оџонньор биһиэхэ ыалдьыттаа!

Тымныы оџонньор: -Дорооболорун күндү оџолор, кыргыттар уонна
уолаттар! Биир сыл анараа өттүгэр мин эһигини манна көрбүтүм.Бүгүн эмиэ
эһиэхэ тийэн кэлиим..Олус да кырасыабай харыйаны симээбикит. Мин
элбэх детсадтарга сырыттым да маннык үчүгэй харыйаны көрө
иликпин.Чэйин эрэ, Саҥа сылы үөрэ-көтө көрсүөбүн!

-Чэйин эрэ оџолоор,аны эһиэхэ мааныларбар оонньуу ыытабын.Оонньуубут
аата: “Үтүлүгү эскирэт” диэн. (2 оџону оонньотор, былаах үтүлүгү
эскирэтэллэр, Тымныы оџонньор соһор).

“Бастын үнкүүһүт» оонньуу.

Тымныы Моруос эһээбит музыканан оџолору үнкүүгэ ынырар.Бастын
үнкүүһүт оџоо бириис биэрэр.(2 оонньотор).

-Чэйин эрэ,оџолоор аны мин ыйытыбыр хоруйдуургутугар көрдөһөбүн.
Төһө өйдөөх оџолор эбиккитий, мин саамай, саамай таптыыр сиэним аатын
этиэххит дуо?Таайбыт оџоо бириис.(Хаарчаана,бириһин туттарар).

Ыытааччы:-Эһээбитин кыратык сынньана түһэригэр көрдөһүөбүн.
(Олоппоско олордон сынньатабыт).Саргылаах саҥа дьыл, кэтэһиһилээх кэрэ
бырааһыннык.Билигин биһиги оџолорбут, бэйэлэрин хоһооннорун доргуччу
ааџан,ылбаџай ырыаларын ыллан иһитиннэриэхтэрэ.

Концертнай номердар:

1. Улахан, бэлэмнэнии бөлөх оџолорун толоруутугар «Саҥа дьыл»ырыа.
2. “Елкаҕа»хоһоон.Улахан белех.
3. «Саҥа дьыл аптаах кэм».Бэлэмнэнии белех.
4. "Китайскай" ункуу.Бэлэмнэнии белех кыргыттара.

-Аны Саҥа дьыллааџы елка тула хоробуокка көхтөөхтүк
ыллыабын!(“Харыйачаан”, “В лесу родилась елочка”).

Тымныы оџонньор:-Оџолорум барахсаттар наһаа үчүгэйдик ыллаатыгыт,
элбэх да хоһооннору билэр эбиккит, үнкүүһүккүт да
сүрдээх.Маладыастар.Биир сыл иһигэр улаппыккыт,туһа дьоно
буолбуккут.Элбэх минньигэс астаах бадаарактарбын манна харыйа анныгар
баар буолалларын курдук аптыбын.(Торуоскатынан аптыыр).(Оџолорго
бэлэхтэри туттарыы, дьүүлүүр сүбэ “Саҥа дьыллааџы бастын

маскарад”, “Сага дьыллаабы фантазия” илиинэн оноһук-композиция, Сага дьыллаабы кыра, орто, улахан бөлөхтөр төрөппүттэрин икки ардыларыгар ыытыллыбыт “Сага дьыллаабы бастын фотозона” күрэхтэрин түмүгүн таһаарар, “Сыл бастын үлэлээх төрөппүтэ” номинация туттарыллар). Тымныы обонньор: -Оболоор барар кэмим тийэн кэллэ, салгыы атын детсад оболоругар кэһии, бэлэх туттарыам. Эһиил эмиэ кэлиэм. Сага дьылынан, Сага дьолунан! Көрсүөххэ диэри!